

I - ARABAKO BATZAR NAGUSIAK ETA ARABAKO LURRALDE HISTORIKOAREN FORU ADMINISTRAZIOA

Arabako Foru Aldundia

LURRALDE OREKAREN ETA LURRALDE ANTOLAMENDUAREN SAILA

454/2026 Foru Agindua, irailaren 30ekoa. Adieraztea interes publikoa Juan Carlos Urbano Ortegak eta Luis Javier Laucirica Apraizek sustatutako proiektuari, Laguardiako udalerriko 22 poligonoko 969 lurzatian, zeina lurzoru urbanizaezin gisa sailkatuta baitago, hondakin uren hodi biltzaile bat instalatzeko eta ondoren kolektorearekin lotzeko

Juan Carlos Urbano Ortegak eta Luis Javier Laucirica Apraizek, Laguardiako 22 poligonoko 969 lurzatian (lurzoru urbanizaezin gisa sailkatua) dauden bi etxebizitzaren jabeek, obra lizentzia eskatu diote udalari, hondakin uren hodi biltzaile bat instalatzeko, ondoren, 974. lurzatian, Bilarko errepidetik gertu, dagoen hodi biltzaile orokorrarekin lotzeko.

Horretarako, Alfonso Llorente Murúa industria ingeniariak egindako memoria tekniko baloratua aurkeztu dute. Memoria horren arabera, Laguardiako La Hoya kaleko 13. eta 14. zenbakietan dauden higiezinetan sortutako hondakin urak bideratu eta udalaren hodi biltzailera konektatuko dira (aurkeztutako udal arkitektoaren txostenak adierazten du zenbaki zuzenak 8 eta 10 direla, GeoEuskadiren bisorearen arabera); hondakin urak familia bakarreko bi etxebizitzaren ohiko jardueratik datoz: bainugelak eta sukaldeak.

URA Uraren Euskal Agentzia INV-2024-0062 espedientearen izapidetzen ari da, eta hartan jasotzen da ez dakiela zer tratamendu ematen zaien sortutako urei, ur horiek ez daudela udalaren hodi biltzailera konektatuta eta aipatutako pertsonak ez dutela isurtzeko baimenik. Horregatik, 2024ko urriaren 18an eta 2025eko apirilaren 9an, errekerimendu bana egin zitzaizen egoera legeza zezaten.

Gaur egun, hondakin urak higiezinaren hegoaldean dagoen kutxatila bakar batean biltzen dira, lorategi eremu batean; kutxatila horretatik, eta 250 mm-ko diametroko teila koloreko SN4 motako PVCzko hodi bat eta zazpi erregistro putzuko multzo bat instalatuz, ur horiek birbideratu egingo dira udalaren hodi biltzailearekin konektatu arte, Arabako Errioxako Ur Partzuergoarekin adostu den puntu batean; izan ere, aurkeztutako dokumentuen artean 2026ko ekainaren 15eko idazki bat dago, zeinaren bidez partzuergo horrek jakinarazten baitu proiektua gauzatzeari oniritzia ematen diola.

Hoditeria 243,85 metro luze izango da, eta ehuneko 9,05eko batez besteko malda izango du; putzuak, ahal den neurrian, bidearen maldari egokituko zaizkio, hodia batez beste 1,20 metroko sakoneran egon dadin, eta putzuen sakonera 2,30 m-tik gorakoa izan ez dadin. Zatik luzeenean, Las Hoyas bide publikoaren erdialdetik joango da hoditeria.

Udalak espedientearen bidali dio Arabako Foru Aldundiari, eta eskatu dio izapidetu dezala proiektuaren interes publikoaren adierazpena, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legeak 28.5.a) artikuluan xedatutakoa betetzeko.

Udaleko arkitekto aholkulariak egindako txostenak jasotzen duenez, udal artxiboa kontsultatuta, etxebizitzek 1977ko urriaren 21eko Osoko Bilkuraren baimena dute, eta amaitutako obrak Herri Lan eta Hirigintzako Ministerioaren aldeko txostena jaso zuen 1980ko irailaren 11n.

Ondoren adierazten du ezen, Laguardiako Plangintzako Arau Subsidiarioen arabera, kanalizazioa lurzoru urbanizaezin gisa sailkatutako lursailetatik igaroko dela, "nekazaritza intereseko zonak babesteko lurzoru urbanizaezin" eta "komunikazio eta azpiegitura sareetarako edo haiek babesteko lurzoru urbanizaezin" gisa kalifikatutako lursailetatik (Bilarko A-3228 errepidearen ertza), eta horietan foru organo eskudunak berariaz interes publikokotzat jotako erabilera publikoak eta interes sozialekoak baino ezin direla instalatu.

Gaineratzen du, ezen, dagozkion dokumentuak kontsultatuta, proiektatutako instalazioaren trazadura ez dela ikusten ondare historiko-arkitektonikoari atxikitako elementurik, ez eta us-tezko zona arkeologikorik ere, ez eta ibairik edo errekarik ere, trazadura horretatik 100 metro baino gutxiagoko distantziara. Bestalde, Nekazaritza eta Basozaintzako Lurralde Plan Sektorialak kanalizazioak zeharkatu behar dituen lursailak “nekazaritza nahiz abeltzaintzako eta landaza-baleko balio estrategiko handiko” (mahastiak) eta “mendi, basogintza, mendi mehatz” (bidea) gisa kalifikatzen ditu, eta, lurpeko lineen erabilerari dagokionez, onargarritzat jotzen du, baldin eta Nekazaritza arloko Afektazioaren Ebaluazio Protokoloa (NAAEP) gauzatzen bada. Era be-rean, udal arkitektoak adierazten du obren kokalekua Bilarko A-3228 errepidearen eragin zonan dagoela, tokiko sarearen barruan, eta, beraz, beharrezkoa dela errepideen zaintzaren arloan eskumenak dituen organoaren berariazko baimena.

Aurrekari horiei honako oinarri juridiko hauek aplikatzea dagokie:

Lehenengoa. Lurralde Orekaren eta Lurralde Antolamenduaren Sailak eskumena du azter-gai den espedientea ebazteko, bat etorritik Arabako Foru Aldundiaren sailen egitura 2023-2027 legegintzaldirako zehazten duen Diputatu Nagusiaren ekainaren 30eko 152/2023 Foru Dekre-tuan xedatutakoarekin eta Lurralde Orekaren eta Lurralde Antolamenduaren Sailaren egitura organikoa eta funtzionala onesten duen urtarrilaren 30eko Kontseiluaren 1/2024 Foru Dekretuan xedatutakoarekin.

Lurzoruaren eta Hiri Birgaitzearen Legearen testu bategina onesten duen urriaren 30eko 7/2015 Legegintzako Errege Dekretuak 13.1. artikuluan xedatutakoaren arabera, lurralde eta hirigintza antolamenduak urbanizazioaren bidez eraldatzetik babestu duen eta landa egoeran dagoen lurzoruan, «salbuespen gisa eta lurralde eta hirigintza antolamenduaren legerian aurrei-kusitako prozedura erabiliz eta baldintzak betez, zilegi izango da berariazko jarduera eta erabi-lera batzuk legitimatzea, baldin eta interes publikoa edo soziala badute, landa antolamenduari eta garapenari ekarpenak egiten badizkiote edo landa ingurunean kokatu beharrekoak badira».

Bat etorritik 2/2006 Legeak 28.5.a) artikuluan ezarritakoarekin, lurzoru urbanizaezinean ezingo dira gauzatu «aplikatzekoa den arloko legeriak edo lurralde antolamenduak interes publikoko deklaraturako zuzkidura, ekipamendu eta jarduerak berariaz ezartzeko jardunak baizik, zeinak, betiere, dagokion foru diputatuak ebazpen bidez deklaratu behar baititu interes publikoko, hoge-i egunez jendaurrean edukitzeko izapidea bete ondoren».

Bigarrena. Abuztuaren 13ko 403/2026 Foru Aginduaren bidez, xedatu zen espedienteari hasie-rako onespina ematea eta jendaurrean jartzeko 20 eguneko epea hastea ALHAOn argitaratzen zenetik aurrera (argitalpena 2026ko abuztuaren 21ean egin zen, 95. zenbakian). Horretarako emandako epean ez da inolako alegaziorik aurkeztu.

Hirugarrena. Proiektuaren interes publikoari dagokionez, hondakin urak, industriakoak eta nekazaritzakoak ez ezik, etxeakoak ere, behar bezala tratatzen ez direnean, kutsadura faktore bat dira, eta kalte handia egiten diote ingurumenari. Horregatik, uren babesa eta isurketen kontrola dira Urei buruzko ekainaren 23ko 1/2006 Legearen lehentasunezko helburuak; izan ere, honela dio 29.1 artikulua:

«1. Debekaturik dago ur kontinentalak (lur azalekoak nahiz lur azpikoak), tarteko urak eta itsa-sertzeko urak, haiei loturiko ekosistemak eta haien inguruak zuzenean zein zeharka kutsa edo andea ditzakeen jarduera edo erabilera oro, eta, bereziki, debekaturik dago inolako hondakin-urik edo hondakin-produkturik botatzea, zuzenean nahiz zeharka (eta berdin dio likidoak, solidoak edo beste edonolakoak diren), non eta Uraren Euskal Agentziak ez duen, aurretiaz eta berariaz, hartarako administrazio-baimena ematen (horretaz gainera, baliteke beste administrazio-bai-menik ere legez beharrezko izatea)».

Ondorioz, arlo horretan eskumena duten erakunde eta administrazio publikoek beharrezkoak diren neurriak hartu behar dituzte baimendu gabeko isurketak saihesteko eta saneamendu- eta arazketa-sare bat lortzeko, hondakin urak eraginkortasunez hustea eta tratatzea bermatuko duena, ur masen egoera zaintzeko eta zenbait motatako erabilerak ahalbidetzeko, berrerabiltzea sustatuz; horrela jasotzen da aipaturako 1/2006 Legearen 33.3.a) artikuluan.

Ildo horretan, Kontseiluaren 1991ko maiatzaren 21eko Zuzentarauak, hiriko hondakin uren tratamenduari buruzkoak, ezarri zuen estatu kide guztiek sistema biltzaileak izan behar zituztela ingurumena ur horien isurketen ondorio negatiboetatik babesten zela bermatzeko.

Horrela, Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen Legearen 86.2 artikuluan jasotakoaren arabera, uren arazketa da toki erakundeentzat funtsezkotzat eta erreserbatutzat jotako zerbitzue-tako bat. Bestalde, Euskadiko Toki Erakundeei buruzko apirilaren 7ko 2/2016 Legearen 17. artikulua udalerrien berezko eskumenen artean ezartzen du zerbitzuak ematea hiri erabilerako uren ziklo integralean. Arlo honen barruan sartzen dira herriguneetako hiriko hondakin uren eta euri uren saneamendua edo bilketa eta hiriko hondakin uren arazketa.

Komeni da gogoraraztea Laguardiako udalerriko 22 poligonoko 969 lurzatian hondakin uren kolektore bat (orokorrarekin konektatu beharko dena) instalatzeko proiektuaren sustatzaileek ez dutela isurtzeko baimenik, eta ez dakigula zer tratamendu aplikatzen ari zaien sortutako urei; beraz, horrelako uren saneamendu- eta arazketa-sare publiko baten ideiarekin hobeto bat dato-rron konponbidea kolektore partikular guztiak bertara konektatzea da, komunitate ekipamendu bakarra osatuz. Horrela bakarrik berma daiteke urak modu eraginkorrean hustea eta tratatzea.

Ildo horretan, EAEko Nekazaritza eta Basogintzako Lurralde Plan Sektorialak, 42. artikuluan, landa lurzoruan baimendutako erabileren artean ezartzen ditu komunitate ekipamenduetarako instalazioak, publikoak edo pribatuak, beren izaera eta ezaugarriengatik landa ingurunean kokatu behar diren zerbitzuak ematera bideratuak, aldezturik onura publikokotzat edo gizarte interesekotzat adieraziak, eta berariaz adierazten du zerbitzu publikoen ekipamendua, "beren ezaugarri funtzionalengatik, bateraezinak izan baitaitezke batez ere beste erabilera batzuetarako diren zonetan ezartzeko".

Kasu honetan, azpiegituraren berezko ezaugarriek zehazten dute landa ingurunean kokatzeko beharra.

Azaldutakoari jarraituz, eta dagozkidan ahalmenak erabiliz, hau

XEDATZEN DUT

Lehenengoa. Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 28.5.a) artikuluan xedatutakoarekin bat etorritik, interes publikokotzat deklaratzeko Laguardiako udale-riko 22 poligonoko 969 lurzatian hondakin uren kolektore bat instalatzeko proiektua, lurzoru urbanizaezin gisa sailkatua, ondoren 974 lurzatian, Bilarko errepidetik gertu, dagoen kolektore nagusiarekin lotzeko.

Bigarrena. Adierazpen horrek ez du kentzen proiektua gauzatu baino lehenago dagokion udal lizentzia lortzeko betebeharra, ez eta horretarako udal erabakiaren edukia aurretik ezartzen ere.

Hirugarrena. Administrazio bidea amaitzen duen ebazpen honen aurka administrazioarekiko auzi errekurtsioa aurkeztu ahal izango da EAEko Auzitegi Nagusiko jurisdikzio horren salan, bi hilabeteko epean, edo, nahi izanez gero, berraztertze errekurtsioa jarri ahalko zaio egintza eman duen organoari berari, hilabeteko epean, bat etorritik Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legeak 123. eta 124. artikuluetan xedatutakoarekin. Interesdunek egoki jotzen duten beste edozein errekurtsio ere aurkez dezakete.

Vitoria-Gasteiz, 2026ko irailaren 30a

Lurralde Orekaren eta Lurralde Antolamenduaren Saileko foru diputatua
LAURA PÉREZ BORINAGA